

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15008
Tarih : 19.11.2025

36767

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan BAYRAKTAR** tarafından Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 18.11.2025

Zeynep ODUNCU KUTEVİ

Batman Milletvekili

Batman, Kocaeli, Kırıkkale ve İzmir Aliağa rafinerilerinde faaliyet gösteren TÜPRAŞ'ta, yönetim tarafından son dönemde alınan kararlarla "norm kadro" sayılarının düşürüldüğü, kritik üretim ve bakım ünitelerinde daha az işçiyle aynı işin yapılmasının dayatıldığı bilinmektedir. Bu uygulama yalnızca işçilerin iş yükünü artırmakla kalmamakta; aynı zamanda işçi sağlığı ve iş güvenliğini doğrudan tehdit etmektedir.

Ağır tehlikeli iş koluna giren petrol ve petrokimya sektöründe her bir pozisyon uzmanlık gerektirmekte, iş adımlarının ekip halinde, koordineli ve yetkin personel tarafından yürütülmesi hayati önem taşımaktadır. Buna rağmen, pek çok üniteye operatör sayılarının azaltılması, acil durum ve arıza müdahalelerinde gecikmelere, üretim güvenliğinde zafiyete ve iş kazası risklerinde artışa yol açmaktadır. Bu durum yalnızca çalışanların can sağlığını değil, aynı zamanda tesislerin bütünlüğünü ve ulusal enerji arz güvenliğini de riske atmaktadır.

İşveren tarafından tek taraflı şekilde yürütülen kadro azaltımı uygulamaları, işçilik maliyetlerini düşürme amacıyla hareket edildiğine dair ciddi kaygıları artırmaktadır. Ayrıca söz konusu uygulamalar; 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile İş Kanunu'nun 77. maddesinde düzenlenen "işverenin gözetim ve iş güvenliği sağlama yükümlülüğü" ile açık bir çelişki barındırmaktadır.

TÜPRAŞ'ta gaz ölçümlerinden sorumlu ekiplerin yetki ve sorumluluklarının da operatörlere aktarmaya çalışılması iş kazası riskini daha da artırmakta; iş süreçlerinin sağlığı, doğruluğu ve güvenliği konusunda ciddi sorunlara işaret etmektedir. Rafinerilerde çalışan işçilerin tamamı, olası

düzenlemelerin sahadan görüş alınmadan ve işçi sağlığı–güvenliği değerlendirilmeden uygulanmasının kabul edilemez olduğunu ifade etmektedir.

Stratejik bir sektörde faaliyet gösteren binlerce işçinin sağlığı ve güvenliği tehlikededir. Bu nedenle Bakanlığınızın konuya ilişkin denetim sorumluluğunu yerine getirmesi, gerekli incelemelerin yapılması ve işçilerin can güvenliğini koruyacak önlemlerin alınması zorunludur.

Bu bağlamda,

- 1- TÜPRAŞ'ın dört rafinerisinde uygulanan norm kadro düşürme politikalarından Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Bu uygulamalar hakkında Bakanlığınıza yapılan bir bildirim olmuş mudur?
- 2- Operatör sayılarının azaltılması ve gaz ölçüm ekiplerinin görevlerinin başka çalışanlara devredilmesi gibi uygulamaların rafineri güvenliği, tesis sürekliliği ve ulusal enerji arz güvenliği açısından yaratabileceği risklere ilişkin Bakanlığınızın bir analiz veya teknik değerlendirmesi bulunmakta mıdır?
- 3- Bakanlığınız, TÜPRAŞ'ın Avrupa'daki rafineri örneklerini gerekçe göstererek yaptığı kadro düzenlemelerinin gerçekten uluslararası güvenlik standartlarıyla uyumlu olup olmadığını denetlemekte midir?
- 4- Rafineriler gibi stratejik tesislerde acil durum müdahale kapasitelerinin azaltılmasının enerji altyapısı güvenliği açısından oluşturduğu tehlikeler hakkında Bakanlığınız bir çalışma yürütmekte midir?
- 5- Ulusal enerji arzında kritik yere sahip TÜPRAŞ tesislerinde iş gücü azaltımının üretim kaybı, arıza risklerinin artması veya olası büyük endüstriyel kazaların enerji tedarik zincirine etkileri konusunda yapılmış bir risk değerlendirmesi var mıdır?
- 6- Bakanlığınız, TÜPRAŞ'ın iş sağlığı–güvenliği ve üretim güvenliği açısından yüksek risk barındıran bu uygulamalarını durdurmak, gözden geçirmek veya bağımsız teknik denetime tabi tutmak için bir adım atacak mıdır?
- 7- Stratejik enerji tesislerinde personel azaltımının belirli kriterlere bağlanması ve enerji arz güvenliğini tehlikeye sokacak uygulamaların engellenmesi için yeni bir mevzuat çalışması planlamakta mısınız?